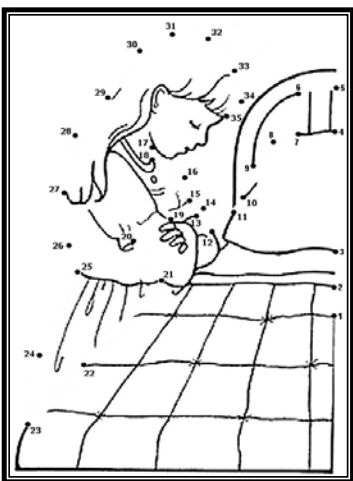

I. STVORENIE SVETA

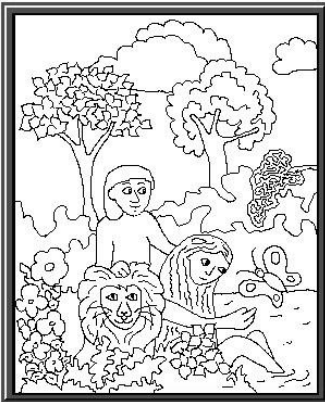
Rajská záhrada

Boh pripravil pre človeka krásnu záhradu v Edene. Raj, v ktorom rástli rôzne stromy. Uprostred raja stál strom života a strom poznania dobra a zla. Keď Pán Boh umiestnil človeka v raji, povedal mu, že môže jesť zo všetkých stromov raja, ale zo stromu poznania dobra a zla nemá jesť, pretože by potom zomrel. Pán Boh videl, že Adamovi je samotnému smutno, preto mu urobil pomocnicu. Adam a jeho žena žili teda v záhrade, ktorú im zveril Boh. Boli veľmi šťastní. Mali dostatok jedla a naživali v pokoji so všetkými zvieratami.

Otázka: Kde žili prví ľudia ?

Vymaluj:

Bliha vošla frajersky do salónu, vypila tri whisky a vyskočila von. Zrazu sa postavila, oprášila a povedala: - OK, kto mi odplasil psa?

Leží mucha na chrbte a trepe nožičkami. Letí okolo nej druhá a pýta sa:

Aerobic?

Nie, Biolit!

prevzaté, spracoval MŠ

Farský list

Číslo 43 30. september 2007

Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov

Náš prepodobný otec Roman Sladkopevc – 1. október

Meno svätého Romana Sladkopevca nachádzame v bohoslužobnom kalendári pri 1. októbri spolu s pamiatkou svätého apoštola Ananiáša, jedného zo sedemdesiatich, a spolu s veľkým sviatkom Presvätej Bohorodičky Ochrankyne.

Roman sa narodil okolo roka 470 v Sýrii, pričom vyrastal v tamojšom meste Emessa. Keďže viedol nábožný život, v jednom z bejrútskych chrámov ho ustanovili za paramonára, teda niečo ako cerkovníka, čo však bola samostatná, mimoriadne zodpovedná a veľmi vážna cirkevná funkcia. Okolo roku 490 po Kristovi sa presťahoval do Konštantínopola, kde sa stal paramonárom v jednom z chrámov zasvätených Presvätej Bohorodičke. Keďže bol naozaj vzorný, neskôr bol ustanovený aj za paramonára pri chráme Svätej Sofie, teda pri katedrálnej chráme konštantínopolského patriarchu. Hoci nemal prakticky nijaké vzdelanie, vynikal veľkou múdrosťou a teologickým veciam rozumel lepšie než mnohí študovaní ľudia. Z uvedených dôvodov ho konštantínopolský patriarcha vysvätil za klerika, konkrétne za čitateľa a speváka. A tu sa dostávame k jadrú veci.

Ostatní čitatelia a speváci katedrálneho chrámu naň totiž žiarlili, pretože dostal rovnaké výsady ako oni, hoci nevedel čítať a jeho spev tiež nebol najlepší. Zašli teda za patriarchom a

sťažovali sa na Romana: „Ignorantovi si daroval rovnakú česť ako nám!“ Patriarcha však trval na svojom.

Romanovi kolegovia sa preto rozhodli, že ho verejne ponižia. Svoje plány uskutočnili deň pred sviatkom Kristovho narodenia, lebo vtedy bol v chráme prítomný aj cisár. Keď Roman pripravoval sviatniky, schytili ho, odviekli priamo na ambón, teda na vyvýšené miesto uprostred chrámu, a povedali mu: „Keď prijímaš rovnaké počty ako my, spievaj takisto ako my!“ Samozrejme, dopadlo to veľmi zle a Roman zarmútený odišiel do svojej kélie.

Doma sa horko rozplakal a napokon zaspal. Vtedy však dostal zvláštne zjavenie od Presvätej

Bohorodičky. Ježišova Matka mala v rukách akýsi zvitok, pristúpila k nemu a povedala mu: „Otvor ústa!“ Keď ich Roman otvoril, ona mu spomínaný zvitok, po grécky *kontakion*, v poslovenčenej podobe *kondák*, vložila dovnútra a prikázala zjesť.

Roman sa prebudil, ale nikoho pred sebou nevidel. Čítil však veľkú duchovnú radosť a zistil, že zrazu vie dobre čítať a pekne spievať. Keď nastal čas celonočného bdenia k sviatku Kristovho narodenia, Roman smelo vošiel do chrámu, vystúpil na ambón a zaspieval hymnus, ktorý práve zložil: „Dnes Panna rodí večného Boha. Zem ako dar Neprístupnému ponúkla jaskyňu...“, teda kondák, ktorý k uvedenému sviatku spievame dodnes. Všetci prítomní žasli, jeho kolegovia ho prosili o odpustenie a patriarcha ho zakrátko vysvätil za diakona.

Takto uzrel svetlo sveta prvý kondák. V nasledujúcom období svätý Roman Sladkopevc zložil podľa tradície ďalších vyše tisíc kondákov. Okrem toho napísal rovnaký počet ikosov, teda hymnov, ktoré tiež zaviedol on. Nazývajú sa ikosami, teda doslovne „domami“, lebo ich písal v dome, kde býval. Spievajú sa rovnako ako kondáky, a to po šiestej (niekedy aj po tretej) piesni kánona utiere.

Prosme Krista, aby nám na príhovor nášho prepodobného otca Romana Sladkopevca daroval opravdivú skromnosť a schopnosť rozumieť vlastným bohoslužobným textom.

o. ThLic. Marcel Gajdoš. Spracoval oMZ.

Október - Mesiac posvätného ruženca

Celý mesiac október sa osobitne venujeme oslave nebeskej Matky. Večer čo večer znejú modlitby posvätného ruženca v chrámoch aj v mnohých rodinách. K tejto nevšednej modlitbe je potrebná praktická pomôcka, ktorú nazývame ruženec alebo pátričky. Poznáme ho v tradičnej forme, zhotovený z ohniviek reťaze a zo zrníek z dreva alebo zo semien klokoča, dnes už aj z plastu, ale môže mať aj podobu prsteňa.

Vráťme sa o niekoľko storočí späť a pozrime sa na pôvod tejto krásnej a veľavravnej modlitby. V časoch, keď sa mnísi modlievali 150 žalmov, ranokresťanskí predkovia opakovali práve

toľko Otčenášov. Aby dodržali tento počet, pri počítaní si pomáhali klinčekmi, ktoré si po jednom pripínali na pás za každým Otčenášom, alebo malými kamienkami, ktoré si po čase priväzovali na šnúročku či remienok. Od latinského názvu modlitby Otče náš - *Pater noster* - dostal ruženec názov pátričky.

Prvopočiatky modlitby ruženca siahajú do začiatku 12. storočia. Bol vhodnou pomôckou pre tých, čo nevedeli písať a čítať, teda pre jednoduchých ľudí. Pomáhalo im to nahrádzať 150-zalmový žaltár. Keďže bolo v tom čase bežné oslávených ľudí obdarúvať vencom z ruží, veriaci ľud si takto ovenčil svoju nebeskú Matku. Modlitbami jej uvili veniec z ruží - ruženec. Veľkým širiteľom modlitby ruženca bol sv. Dominik a jeho spoločníci, ktorí šírili ruženec v tej podobe, ako ho poznáme dnes. Namiesto 150 Otčenášov je vo všetkých troch ružencoch, v radosnom, bolestnom i v slávnostnom, 150 Raduj sa (Zdravasov) a 15 Otčenášov.

Tajomstvá posvätného ruženca nám pripomínajú život a skutky nášho Spasiteľa Ježiša Krista od jeho narodenia až po víťazné vzkriesenie i oslávenie, ale aj oslávenie jeho matky, Panny Márie. Ružencová pobožnosť v západnom obrade vhodne dopĺňajú Loretánske litánie.

Veľký význam pripisoval ružencom rakúsky hudobný skladateľ Joseph Haydn, ktorý hovorieval, že najlepšou prípravou na napísanie hudobnej skladby mu bola práve modlitba ruženca. Aj tirolský hrdina v boji proti Napoleonovi Andreas Hofer sa každý večer modlieval ruženec a neupustil od tohto zvyku ani vtedy, keď mal hostí. Povedal im: „*Jedli ste s nami, teraz sa môžete s nami aj pomodliť!*“ Cisár Karol V. nevynechal ruženec ani jeden deň. Cisár Fridrich III. vlastnoručne zapísal do Bratstva posvätného ruženca seba, svoju manželku aj syna Maximiliána. Portugalský kráľ Henrich I. dal vytlačiť svoje rozjímania o 15 ružencových tajomstvách. Rakúska arcivojvodkyňa Anna zapísala svojho syna Ľudovíta XIV. do Bratstva posvätného ruženca, keď bol ešte v kolíske. Ruženec sa za neho denne modlieval istý dominikán a Ľudovít XIV. zostal tejto modlitbe verný.

Prečo je mesiac október zasvätený Panne Márii prostredníctvom ruženca? Keď sa ruženec po stáročia veľmi úspešne rozvíjal a vzniklo Bratstvo posvätného ruženca, 7. október bol ustálený ako sviatok tohto bratstva. Uvedený dátum sa zvráznil roku 1571 za pápeža Pia V., ktorý - keď turecký sultán Sülejmán II. tiahol s veľkým vojskom, aby pokoril Európu a zničil v nej kresťanstvo - vyzval celú Cirkev k modlitbe ruženca a nariadil prosebné procesie. Jedna z nich sa konala 7. októbra v Ríme s modlitbami ruženca ku Kráľovnej nebies. Na pamiatku víťazstva nad Turkami pápež Gregor XIII. nariadil, aby sa vo všetkých chrámoch, v ktorých sa nachádza oltár Panny Márie Ružencovej, oslávil tento deň ako sviatok posvätného ruženca Panny Márie Víťaznej. Keď boli roku 1716 Turci porazení pri Belehrade, pápež

Klement XI. nariadil pre celú Cirkev na prvú októbrovú nedeľu slávnosť posvätného ruženca. Odvtedy na pamiatku víťazstiev nad Turkami sa kresťania modliavali ruženec počas celého mesiaca októbra.

Pápež Lev XIII. roku 1883 nariadil, aby sa cez celý október konali ružencové pobožnosti.

V blahej pamäti, Boží služobník Ján Pavol II., dňa 16. októbra 2002 apoštolským listom *Rosarium Virginis Mariae (O posvätnom ruženci)* rozšíril modlitbu ruženca o ďalších 5 desiatok - Ružencom svetla: Preto, aby sa ruženec stal skutočným súhrnom evanjelia, je vhodné po pripomenutí si vtelenia a skrytého Kristovho života (radosné tajomstvá) a predtým, ako sa zameriame na jeho bolesti a utrpenia (bolestné tajomstvá) a na jeho víťazné zmŕtvychvstanie (slávnostné tajomstvá), upriamiť meditáciu na niektoré zvlášť dôležité okamihy jeho verejného účinkovania (radosné svetla). Toto doplnenie o nové tajomstvá neoslabuje žiaden zo základných prvkov tradičnej formy a jeho cieľom je, aby sa ruženec v rámci kresťanskej spirituality prežíval s obnoveným záujmom ako opravdivé uvedenie do hlbok Kristovho Srдца, oceánu radosti a svetla, utrpenia a slávy.“

Prevzaté z internetu. Spracoval oMZ.

Svätý hieromučenik Cyprián, svätá mučenica Justína – 2. október

Justína pochádzala z Antiochie (pravdepodobne sýrskej), kde sa narodila okolo roka 230 po Kristovi. Jej otcom bol pohanský kňaz Edessaios a matkou istá Kleodonia, vyznávачka rovnakého náboženstva. Keď raz Justína sedela pri otvorenom okne, začula slová diakona Praelia o Kristovi a potajomky začala chodiť do kresťanského chrámu. Napokon uverila nielen ona sama, no pod jej vplyvom aj rodičia. Neskôr sa Edessaios stal kňazom a Justína sa rozhodla zachovať si panenstvo.

Justínu si všimol akýsi mladík menom Aglaidos. Dlhší čas sa usiloval získať si jej náklonnosť, ale bezúspešne. Jeho túžba bola taká silná, že sa napokon pokúsil Justínu násilniť, ale zachránil ju susedia, ktorí počuli volanie o pomoc. Vášňou zmietaný Aglaidos sa rozhodol navštíviť v danej veci Cypriána.

Cyprián pochádzal zo slávneho severoafrického Kartága, ale býval v Antiochii. Keď sa narodil, rodičia ho zasvätili pohanskému bohovi Apollónovi. Keď dovŕšil siedmy rok, bol zverený mágom, aby ho naučili svojmu remeslu. Keď dovŕšil desiaty rok, bol poslaný na vrch Olymp, ktorý pohania považovali za miesto prebývania božstiev, aby sa pripravil na službu pohanského kňaza. Tam sa naučil privádzať blesky a dážď, spôsobovať škody sadom, viniciam a poliam, zosielať na ľudí choroby a mnohým podobným veciam. Po dovŕšení pätnástich rokov sa stal učeníkom siedmich veľkých žrecov a cestoval takmer po celom svete. Ako učeník pobýval celé roky v Argu a Lakedaimóne na Peloponéze, v Tauropole na ostrove Ikaros, v egyptskom Memfise a v mezopotámskom Babylone. Takto sa stal všeobecne známym, uctievaným a obávaným človekom.

Spomínaný Aglaidos teda navštívil Cypriána a sľúbil mu peniaze, ak spôsobí v Justíne túžbu po ňom. Pre Cypriána predstavovalo čosi také vždy veľmi jednoduchú úlohu, preto povedal mladíkovi: „Spôsobím, že samo dievča bude hľadať tvoju lásku a pociť ešte silnejšiu vášň k tebe, než ty cítiš voči nej.“ Cyprián vybral svoje knihy a zabezpečil si tekutinu, ktorú odovzdal Aglaidovi, aby ňou potajomky pokropil Justínin dom. Keď večer o deviatej hodine Justína vstala na

modlitbu, ako to mala vo zvyku, pocítila vo svojom tele takú vášň, ako ešte nikdy predtým. Vrela v nej krv, prichádzal jej na myseľ Aglaidos a najrozličnejšie nástojčivé predstavy. Keď to všetko trvalo dosť dlho, Justína pochopila, že ide o pokušenie od diabla, preto sa začala modliť ešte vrúcnejšie a urobila na sebe znamenie kríža. V tej chvíli plameň vášne zhasol, predstavy zmizli a Justína zaspievala Bohu víťaznú pieseň. Diabol sa vrátil k Cypriánovi so zvesťou, že nič nedosiahol. Na otázku, ako je to možné, neochotne odpovedal: „Nedokázal som ju premôcť, pretože som na nej videl akési znamenie, ktoré vo mne vyvolávalo hrôzu.“

V nasledujúcom období Cyprián postupne skúšal rôzne magické praktiky, no všetky zostávali bez výsledku. Vtedy ponížený a rozhněvaný priviedol nielen na Justínu, ale aj na dobytok a mnohých obyvateľov mesta, rôzne choroby a bolesti. Dievčina sa však neprestávala modliť, ba práve naopak, svoj duchovný zápas ešte zintenzívnila. Vďaka tomu choroba ustala. Cyprián, ohromený neočakávanými udalosťami, okrem iného povedal diablovi: „Ty ničiteľ a zvodca všetkých, ty prameň každej nečistoty a poškvny, teraz som spoznal tvoju bezmocnosť! Ak sa totiž bojíš aj tónu kríža a traseš sa pred Kristovým menom, čo budeš robiť, keď proti tebe vystúpi sám Kristus?! Ak nedokážeš zvíťaziť nad tými, čo na sebe robia znamenie kríža, koho vytrhneš z Kristových rúk?!“ Vtedy sa diabol na Cypriána vrhol a začal ho biť. Keď však Cyprián začal volať: „Bože Justíny, pomôž mi!“ a prežehnával sa, diabol sa vzdialil.

Nato Cyprián spálil svoje knihy, zmenil svoj život a prijal iniciálne tajomstvá krstu, myropomazania a Eucharistie. Neskôr bol vysvätený za biskupa a mnohých obrátil k viere. Justína sa stala igumenkou istého ženského monastiera. Obidvaja podstúpili mučenícku smrť v Nikomédii okolo roka 268 a sú našimi ochrancami pred neviditeľnými nepriateľmi. Ich telá boli prevezené do Ríma. Ich životy nám ukazujú nielen realnosť diabla a mágie, ale najmä nepremožiteľnú silu viery a svätého Kríža.

o. ThLic. Marcel Gajdoš. Spracoval oMZ.

Gréckokatolícke pútnické miesta – Sečovská Polianka

Sečovská Polianka – okres Vranov, leží v Ondavskom výbežku Východoslovenskej nížiny na náplavovom kuželi Cabovského potoka.

Obec sa spomína v rokoch 1272-90. Podľa niektorých prameňov tu boli kedysi dve osady – Zech a Polian.

Historici pri skúmaní Sečovskej Polianky narazili na benedikťinský kláštor. Všeobecne sa traduje, že za reformácie zanikol, iní sa prikláňajú k názoru, že zanikol ešte v roku 1342.

Pôvodne bola filiálkou farnosti Cabov. Sečovská Polianka ako farnosť bola oficiálne zriadená 1. októbra 1943. Jej úradný názov bol: Gréckokatolícka farnosť sv. Bazila Veľkého. Murovaný chrám tu stál od roku 1870 a bol zasvätený sv. Bazilovi.

V roku 1947 bol pôvodný chrám, okrem veže, obnovený. Posviacku vykonal prešovský pomocný biskup ThDr. Vasil Hopko. Pri tejto posviacke došlo k zmene patróna chrámu. Bol zasvätený Panne Márii Karmelskej.

V roku 1993 začali s výstavbou nového chrámu. Podľa zakladajúcej listiny z 26. septembra 1993, uloženej do základného kameňa, je chrám

zasvätený sv. prorokovi Eliášovi, a podľa tradície odpustová slávnosť v novom chráme bude ku cti Panny Márie Karmelskej.

Od roku 1991 bol termín odpustovej slávnosti v Sečovskej Polianke určovaný Gréckokatolíckym biskupstvom v obežníku, pod hlavičkou Diecézne odpustové slávnosti (16. júl).

V rámci každoročného programu odpustovej slávnosti je možné zaoberieť sa do rúcha sv. Škapuliara a stať sa členom Arcibratstva sv. Škapuliara.

Prevzaté z internetu. Spracoval oMZ.

Farské aktuality

- Vo štvrtok 27. septembra začali opäť stretnutia rodín, manželov a všetkých sympatizantov sviatosti manželstva. Tieto stretnutia sa konajú pravidelne každé dva týždne (najbližšie 11.10.2007 o 19:00) v Pastoračnom centre farnosti a pozostávajú z modlitby, krátkej prednášky – katechézy a vzájomného odovzdávania skúseností. Srdečne Vás pozývame.

- V dňoch 5. a 6. októbra sa uskutoční farská obnova, ktorú budú viesť členovia Komunity blahoslavenstiev. Podrobný program môžete nájsť v prílohe Farského listu.

- V nedeľu 7. októbra o 10:00 archijerejskou sv. liturgiou vyvrcholí odpustová slávnosť farnosti Pokrova presvätej Bohorodičky v Prešove-Meste. Predchádzať jej bude duchovná obnova od pondelka 1. októbra. Viac informácií nájdete na nástenke v našom chráme.

- V utorok 9. októbra o 18:00 sme srdečne pozvaní na koncert našej veriacej p. Hanky Servickej pod názvom *Keď sobi zašpivam...* do PKO Čierny orol. Viac informácií v prílohe.

- Každú stredu o 16:30 sa konajú stretnutia detí, ktoré sa pripravujú na prijatie sviatostí zmierenia a Eucharistie. Tieto stretnutia sú povinné.

- V piatok sa konajú v Pastoračnom centre stretnutia detí v čase od 16:00 do 18:00, ktoré sú zamerané na tvorivé aktivity detí.

oMZ